

Det er derhos meget sandsynligt, at de skjærpede Forordringer i Forbindelse med det fremvøgende økonomiske Tryk vil fremkalde en mindre Tilgang end hidtil af unge Mennesker fra Landet, og dette i Forbindelse med den lette Afgang, der i mange Kjøbstæder nu er, og rimeligvis endnu i forøget Grad vil blive i Fremtiden, for Forældre til at faae deres Børn undervist i Realskoler med Examensret, vil bevirke, at der kan ventes en forøget Tilgang til Skolelærerveien fra unge Mennesker fra Kjøbstaden, men det er derhos at befrygte, at det ei vil blive de bedst begavede af disse, der ville søge den tarbelige Skolelærervei, medmindre de først forgjæves have forsøgt andre Veie, og dette maa utvivlsomt kaldes faare uheldigt.

Kommissionen anfører som en Fordel ved sit Forslag om, at 1ste Del af Examen henlægges til Realskolerne, at derved kan det endelige Valg af, om den Unge vil bestemme sig for Lærergjerningen, henlægges til et senere Tidspunkt end nu, og at Forberedelsen til Realexamen sikkert vil fjerne ikke faa Uegnyldige fra den ansvarfulde Opdragergjerning. Overfor denne Bemærkning vil jeg udtale den Formening, at Skolelærerexamens 1ste Del i sin nuværende Skikkelse vil fjerne i det Mindste lige faa mange om end ikke flere mindre begavede eller mindre flittige unge Mænd fra at gaa Lærerveien som Realskolelærere ved de private Realskoler; og medens jeg fuldt ud kan finde det heldigt, om de unge Mænd havde noget mere Kjendskab til den ansvarfulde Lærergjerning, end der nu kan forudsættes, at den største Del af dem have, naar de træffe Valget, ja faa kan jeg ikke skjønne, at der paa dette Punkt er bundet noget ved Kommissionens Forslag. Valget maa efter dette Forslag antages som Regel at ville blive truffet ved Udgangen af Realskolen, altsaa i 15 å 16 Aars Alderen, og kun i en ældre Alder forjaabidt andre Livsveie ere glippede. For den fattige unge Mand paa Landet, der som Medhjælper i en Skole eller som Bistolelærer eller paa anden Maade vil søge at kjæmpe sig frem til Skolelærerexamen, bliver Forordningen om den forudgaaende Realskolelærereexamen endog en alvorlig Hindring.

Hvad særlig Lærerindeexamen angaar, da har det overrasket mig meget, at samtidig med, at Kommissionen fremhæver nyseævnte Modenhedsmoment, foreslaar den Aldersgrænsen for Kvinden nedsat til 18 Aar. Mon man virkelig kan gaa ud fra, at ret mange unge Piger før Attenaarsalderen bygge deres Fremtidsplaner paa at faa sig en selvstændig Livsvirksomhed, faa at de med Ro og Alvor kunne overveie, hvilken de særlig føle Kald til. Forældre og Forsørgere kunne maaste nok ønske at sikke deres Døttre i denne Alder en Uddannelse, der kunde staffe dem et Livserhverv, hvis de ikke skulde naae det Maal at blive forsørgede som Husfruer, men det er jo ei den Slags Overveielser, der her ønskes. — Uheldigt er det, at Examensaldergrænsen for mandlige Elever er nedsat til 18 Aar, men endnu dobbelt uheldig er denne Bestemmelse, om den nu skal afføde, at Aldersgrænsen ogsaa skal være lige faa lav for Kvinder. Dette vil utvivlsomt medføre, at der i stort Omfang vil fremkomme gifte Lærerinder i en ung Alder, der delvis blive Familiens Forsørgere, og Examenskommissionen har dog næppe sigtet mod dette Maal. — Men hertil kommer endnu en anden Betragtning, der fra mange forskjellige Sider er gjort gjældende i den senere Tid, nemlig at anstrængende aandeligt Arbeide i de Aar, som nærmest maa antages at ville blive benyttede af vordende Lærerinder til deres Forberedelse, naar Aldersgrænsen nedsettes til det 18de Aar, netop virker i ulige Grad uheldigere for Kvinden end for Manden. — Allerede nu klages der stærkt over, at Lærerinders Sundhed lider under anstrængende Examensarbeide, men dobbelt slemt vil det blive, hvis Kommissionens Forslag gennemføres; thi for Lærerindernes Vedkommende blive Udvidelserne i Forordningerne endnu værre end for Lærernes. Lærerinderne have nemlig hidtil ikke underkastet sig nogen Examen i Mathematik og Naturlære, og heller ikke i Gymnastik; men disse tre Fag skulle nu fordres, de to første ved Realexamen, det sidste ved den almindelige Examen. — Kommissionen ønsker ei blot Mathematik indført som Examensfag for Lærerinder, men derhos skal dette Fag regnes dobbelt haade for Lærere og Lærerinder, medens det hidtil kun har været et enkelt Fag.